

Dosarul nr. 3ra-919/22
2-21032703-01-3ra-12092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. V. Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Junghietu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil

împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 6 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani

constată:

La 3 martie 2021, prin intermediul poștei electronice, Andrei Junghietu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii a invocat că la 18 noiembrie 2019, Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani a pronunțat hotărârea în dosarul nr. 3-1972/19 12-3-43409-27062018, intentat la cererea lui Andrei Junghietu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Junghietu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind declararea ca fiind ilegal refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ungheni nr. 01-09/2149 din 24 august 2018, obligarea pârâtului de a efectua recalcularea cuantumului pensiei, luându-se în considerare certificatul eliberat de MAI nr. 8677 din 24 mai 2018, a fost recunoscut ca fiind ilegal refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ungheni, exprimat prin răspunsul nr. 01-09/2149 din 24 august 2018 și obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze pensia de care beneficiază Andrei

Junghietu, luându-se în considerare certificatul eliberat de Inspectoratul de Poliție Ungheni nr. 8677 din 24 mai 2018.

A comunicat reclamantul că, împreună cu hotărârea judecătorească și actele necesare, s-a adresat la CTAS Ungheni, care la rândul său a satisfăcut cerința parțial, recalculând cuantumul pensiei începând cu data emiterii actului judecătoresc – 18 noiembrie 2019.

Astfel, nefiind de acord cu decizia CTAS Ungheni nr. 25/2020/47824 din 16 noiembrie 2020, a contestat-o cu cerere prealabilă la CNAS.

Ca urmare, la 15 februarie 2021, prin răspunsul cu nr. J-205/21, CNAS a respins cererea prealabilă, considerând aplicabil în speță art. 51 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Având în vedere prevederile art. 54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993 și Hotărârea Curții Constituționale nr. 19 din 19 iulie 2016, a considerat că decizia CTAS Ungheni nr. 25/2020/47824 din 16 noiembrie 2020 și răspunsul CNAS nr. J-205/21 din 15 februarie 2021, sunt contrare prevederilor legii.

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 162-168, 189, 209, 211, 212, 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

A solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, declararea ca fiind ilegală decizia CTAS Ungheni nr. 25/2020/4784 din 16 noiembrie 2020, declararea ca fiind ilegal răspunsul CNAS nr. J-205/21 din 15 februarie 2021, obligarea CNAS să efectueze recalcularea cuantumului pensiei lui, cu achitarea pensiei neachitate, începând cu 19 decembrie 2003, luându-se în considerare certificatul eliberat de IP Ungheni nr. 8677 din 24 mai 2018 și majorările și indexările ce au avut loc.

Prin hotărârea din 6 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Junghietu.

A fost anulată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. J-205/21 din 15 februarie 2021.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale în condițiile legii să emită act administrativ individual favorabil prin care să efectueze recalcularea cuantumului pensiei lui Andrei Junghietu, cu achitarea pensiei neachitate, începând cu 19 decembrie 2003, luându-se în considerare certificatul eliberat de către IP Ungheni nr. 8677 din 24 mai 2018, majorările și indexările ce au avut loc.

La 26 octombrie 2021, prin intermediul poștei electronice, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 18 ianuarie 2021, prin intermediul poștei electronice, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost prezentată motivarea apelului.

Prin decizia din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 6 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

În consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că recalcularea pensiei reclamantului/intimatului s-a efectuat începând cu data de 18 noiembrie 2019, în baza hotărârii nr. 3-1972/19 din 18 noiembrie 2019 a

Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani, dar nu din data stabilirii pensiei – 19 decembrie 2003. La fel, achitarea diferenței pensiei a fost dispusă de asemenea din data de 18 noiembrie 2019.

Cu referire la prevederile art. 54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993, prima instanță și instanța de apel au ajuns la concluzia despre netemeinicia deciziei CTAS Ungheni nr. 25/2020/47824 din 16 noiembrie 2020, deoarece Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ungheni urma să-i recalculeze lui Andrei Junghietu pensia conform certificatului nr. 8678 din 24 mai 2018 a Inspectoratului de Poliție Ungheni, începând cu data stabilirii pensiei 19 decembrie 2003, vechimea în muncă a lui Andrei Junghietu fiind de la 1 decembrie 1983 până la 19 decembrie 2003, care urma a fi calculată două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, însă nu i-a fost calculată cu avantaje din culpa organului responsabil pentru calcularea vechimii în muncă, circumstanțele care nu pot fi imputate reclamantului/intimat.

Astfel, instanțele de judecată au apreciat ca nefondată poziția organului de asigurări sociale precum că recalcularea vechimii în muncă urma a fi efectuată din 18 noiembrie 2019, adică din data pronunțării hotărârii nr. 3-1972/19 a Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani. Or, art. 54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, prevede expres că sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

Totodată, a fost apreciat critic argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale în sensul că, în speță, sunt aplicabile prevederile art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544/1993 și că pensia urmează a fi recalculată de la data emiterii hotărârii Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani din 18 noiembrie 2019, prin care a fost constatată o vechime suplimentară în muncă a lui Andrei Junghietu, dar nu din data pensionării acestuia.

Or, o astfel de poziție a Casei Naționale de Asigurări Sociale reiese din aprecierea greșită a prevederilor normei legale enunțate în coraport cu speța, având în vedere că hotărârea din 18 noiembrie 2019 a Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani nu reprezintă actul judecătoresc prin care s-a constatat o vechime suplimentară în muncă a lui Andrei Junghietu, ci este un act judecătoresc prin care s-a constatat ilegalitatea refuzului organului de asigurări sociale de a calcula pensia conform certificatul MAI nr. 8677 din 24 mai 2018.

La 14 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

La 12 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

Astfel, reieșind din prevederile art. 51 și art. 61 a Legii nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, a evidențiat că este eronată concluzia fondului, menținută de instanța de apel precum că autorității pârâte îi revine sarcina și obligația să recalculeze pensia intimatului potrivit hotărârii nr. 3-1972/19 din 18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, din data stabilirii dreptului la pensie, adică din 19 decembrie 2003. Or, concluzia dată contravine cadrului legal de pensionare relevant speței.

La fel, a remarcat că temei de recalculare a pensiei intimatului a servit hotărârea nr. 3-1972/19 din 18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a fost constatată o vechime suplimentară în muncă a lui Andrei Junghietu, iar actul judecătoresc în cauză nu stabilește data din care apare obligația CNAS să recalculeze pensia acestuia.

În asemenea circumstanțe, având în vedere că hotărârea nr. 3-1972/19 din 18 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani nu are efect retroactiv, deoarece din conținutul acesteia nu se deduce o astfel de concluzie, data de la care pensia intimatului a fost supusă recalculării este anume data emiterii actului judecătoresc menționat.

La 22 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Andrei Junghietu, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali a depus referință, solicitând declararea recursului formulat de Casa Națională de Asigurări Sociale ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 31 mai 2022, în ședință publică (f. d. 99).

Din materialele dosarului rezultă că copia dispozitivului deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei Casa Națională de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice, la 8 iunie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 106).

Este cert și faptul că la 14 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 109-111).

Tot materialele cauzei atestă că copia deciziei motivate din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei Casa Națională de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice, la 15 august 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 108 verso).

Se mai constată că la 12 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 113-116).

Astfel, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu